

บทที่ 5

สรุป และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง วิเคราะห์รูปแบบการกระจายผลผลิตลิ้นจี่เพื่อลดต้นทุนด้านโลจิสติกส์ ของ อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบการกระจายสินค้าที่มีความเหมาะสมสำหรับผลผลิต ลิ้นจี่ อำเภออัมพวาจังหวัดสมุทรสงครามประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ เกษตรผู้ปลูกลิ้นจี่ ในพื้นที่อำเภออัมพวา ซึ่งมีตำบลสวนหลวง ตำบลบางช้าง ตำบลบางนางลี่ ตำบลบางแค ตำบลเหมืองใหม่ ตำบลวัดประดู่ ตำบลแควอ้อม และตำบลอัมพวา ในจังหวัดสมุทรสงคราม มีขนาดของตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาจำนวน 95 คน โดยใช้สูตรคำนวณของ Taro Yamane ค่าความคลาดเคลื่อนไม่เกิน 10% ใช้วิธีการ สุ่มตัวอย่างแบบสัดส่วน (Proportional Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถาม

สถิติที่ใช้ในการวิจัย ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกร ใช้สถิติแบบพรรณนา (Descriptive statistic) โดยการวิเคราะห์แจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ

สถิติที่ใช้ในการวิจัย ข้อมูลรูปแบบการจัดจำหน่ายของผลผลิตลิ้นจี่ ใช้สถิติแบบพรรณนา (Descriptive statistic) โดยการวิเคราะห์แจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ

สถิติที่ใช้ในการวิจัย ข้อมูลกิจกรรมการกระจายผลผลิตลิ้นจี่ โดยการวิเคราะห์แจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5.1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลข้อมูลทั่วไปของเกษตรกร

กลุ่มตัวอย่างเกษตรกร เป็นเพศ ชาย และเป็นเพศ หญิง ใกล้เคียงกัน มากกว่าครึ่งมีประสบการณ์ในการทำสวนลิ้นจี่ 5-10 ปี รองลงมามีประสบการณ์ 11-20 ปี ส่วนใหญ่มีเนื้อที่ในการเพาะปลูก 1-10 ไร่ มีผลผลิตโดยเฉลี่ยต่อปี 1-3 ตัน ส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อปี 50,000-100,000 บาท

5.2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลรูปแบบการจัดจำหน่ายของผลิตผลลันจี

กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรส่วนใหญ่ขายผลิตผลลันจีเอง โดยรูปแบบที่เกษตรกรขายเองส่วนใหญ่ขายในตำบล และพบว่า กลุ่มตัวอย่างเกษตรกร มากกว่าครึ่ง ขายผลิตผลลันจีผ่านคนกลาง โดยรูปแบบของการขายผ่านคนกลางส่วนใหญ่พ่อค้าคนกลางเข้ามารับซื้อถึงแหล่งผลิต

5.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลกิจกรรมการกระจายผลิตผลลันจี

ปัจจัยต่างๆ โดยรวมมีความสำคัญกับกิจกรรมการกระจายผลิตผลลันจี อยู่ในระดับปานกลาง โดยพบว่า ด้านที่มีความสำคัญกับกิจกรรมการกระจายผลิตผลลันจีมากที่สุด ได้แก่ ด้านการขนส่ง และด้านบรรจุภัณฑ์ รองลงมา ได้แก่ ด้านการคลังสินค้า

ด้านการขนส่ง พบว่า ข้อที่มีความสำคัญกับกิจกรรมการกระจายผลิตผลลันจี มากที่สุด ได้แก่ ความปลอดภัย รองลงมา ได้แก่ การระบุตำแหน่งการในขนส่ง , ระยะเวลาในการจัดส่ง , คุณภาพรถขนส่ง, ความสะดวกของเส้นทาง และการตรงต่อเวลา ตามลำดับ

ด้านการคลังสินค้า พบว่า ข้อที่มีความสำคัญกับกิจกรรมการกระจายผลิตผลลันจี มากที่สุด ได้แก่ การจัดเบิก รองลงมา ได้แก่ การจัดเก็บ , การจัดส่งไปหน้าท่า , รับสินค้า และเคลื่อนย้ายเพื่อการจัดเก็บ ตามลำดับ

ด้านบรรจุภัณฑ์ พบว่า ข้อที่มีความสำคัญกับกิจกรรมการกระจายผลิตผลลันจี มากที่สุด ได้แก่ เป็นสื่อประชาสัมพันธ์สินค้า รองลงมา ได้แก่ ดูแลรักษาสินค้า , ช่วยยืดอายุในการเก็บรักษาสินค้า, มีความปลอดภัย, มีความรวดเร็วในการจัดเก็บ จัดส่ง, ประหยัดเวลาในการจัดเก็บ จัดส่ง และสะดวกสบายในการเคลื่อนย้ายจัดเก็บ จัดส่ง ตามลำดับ

วิธีการขนส่ง

กลุ่มตัวอย่างเกษตรกร ส่วนใหญ่มีน้ำหนักการขนส่งของผลิตผลลันจี 1-3 ตัน มากที่สุดมีระยะเวลาในการขนส่งผลิตผลลันจี 1-3 ชั่วโมง รองลงมา น้อยกว่า 1 ชั่วโมง มากกว่าครึ่งมีค่าใช้จ่ายต่อเที่ยวในการขนส่งผลิตผลลันจี 500-1,000 บาท รองลงมา น้อยกว่า 500 บาท ส่วนใหญ่ระบุคุณสมบัติของขนส่งรถขนส่ง คือระดับมัธยมศึกษา มากที่สุดระบุประสบการณ์ในการขนส่งของขนส่งผลิตผลลันจี คือ น้อยกว่า 1 ปี รองลงมา 1-3 ปี ส่วนใหญ่ระบุมีใบอนุญาตขับขี่รถขนส่งผลิตผลลันจี มากกว่าครึ่งของ คนขับรถขนส่งที่มีใบอนุญาตขับขี่ เป็น

ใบขับซึ่งประเภทส่วนบุคคล ส่วนใหญ่มีประเภทรถที่ใช้ในการขนส่งผลิตผลล้นจี คือ รถกระบะ 4 ล้อมากที่สุดมีระยะทางในการขนส่งผลิตผลล้นจีน้อยกว่า 10 กิโลเมตร รองลงมา มีระยะทางในการขนส่ง ระหว่าง 11-20 กิโลเมตร

ด้านแรงงาน

กลุ่มตัวอย่างเกษตรกร ส่วนใหญ่มีจำนวนแรงงานที่ใช้ 1-3 คน ร้อยละ 68.42 รองลงมา มีจำนวนแรงงานที่ใช้ 4-6 คน เมื่อวิเคราะห์จำแนกตามประเภทแรงงาน ส่วนของ แรงงานประจำ พบว่าจำนวนแรงงานที่ใช้มากกว่าครึ่งไม่ได้เป็น แรงงานประจำ ส่วนที่ระบุมีแรงงานประจำ ส่วนใหญ่มีจำนวน 1-3 คน ส่วนของแรงงานชั่วคราว พบว่าในจำนวนแรงงานทั้งหมด ส่วนใหญ่เป็นแรงงานชั่วคราว โดยมีจำนวนอยู่ที่ 1-3 คน รองลงมา มีจำนวนอยู่ที่ 4-6 คน

ด้านการจัดการการผลิต

กลุ่มตัวอย่างเกษตรกร มากกว่าครึ่งมี การจัดการกับผลผลิตที่ไม่ได้คุณภาพ ด้วยวิธี ขายต่อในราคาถูก รองลงมา ด้วยวิธีนำไปแปรรูป มากที่สุดมีวิธีการจัดการกับผลผลิตล้นจีที่เหลือจากการขายด้วยตนเอง คือ การแปรรูป รองลงมา ทำเป็นล้นจีอบแห้ง

5.4 อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยที่ได้ มีประเด็นสำคัญที่น่าสนใจนำมาอภิปรายผล ดังนี้

ด้านการขนส่ง จากผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรผู้ให้ข้อมูลเห็นว่า ในด้านการขนส่ง ที่มีความสำคัญต่อกิจกรรมการกระจายผลิตผลล้นจีมากที่สุด ได้แก่ ความปลอดภัย ระยะเวลาในการจัดส่ง, คุณภาพรถขนส่ง ซึ่งสอดคล้องกับ นลินพร เสริมสุนทรศิลป์ (2548 : 54) ล้นจีเป็นผลไม้ที่เน่าเสียและบอบช้ำง่าย การขนส่งเพื่อการส่งมอบ จึงต้องมี ขั้นตอนที่ถูกต้องเหมาะสมและมีความปลอดภัย ใช้ระยะเวลาขนส่งสั้น เพื่อรักษาคุณภาพของล้นจี

ด้านการคลังสินค้า จากผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรผู้ให้ข้อมูลเห็นว่าในด้านคลังสินค้าที่มีความสำคัญต่อกิจกรรมการกระจายผลิตผลล้นจีมากที่สุด ได้แก่ การจัดเก็บ การจัดส่งไปหน้าท่ารับสินค้า และเคลื่อนย้ายสินค้าเพื่อการจัดเก็บ ซึ่งสอดคล้องกับ รศ.ดร.กาญจนา เศรษฐนันและคณะ (2552 : บทคัดย่อ) ระบุว่า ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อด้านระบบโลจิสติกส์ฯเข้า ได้แก่ การจัดเก็บ วัตถุประสงค์ คุณภาพวัตถุประสงค์ เครื่องมือตรวจวัดคุณภาพวัตถุประสงค์ และการขนส่งจากแหล่งวัตถุประสงค์ไปยัง

โรงงาน ส่วนปัจจัยที่มีผลกระทบต่อด้านระบบโลจิสติกส์ขาออก ได้แก่ จัดเก็บสินค้าในตลาด การกระจายสินค้า และการขายของผู้ค้าส่ง/ผู้ค้าปลีก

ด้านบรรจุภัณฑ์ จากผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรผู้ให้ข้อมูลเห็นว่ากิจกรรมการกระจายผลิตภัณฑ์ที่มีความสำคัญมากที่สุด ได้แก่ บรรจุภัณฑ์เป็นสื่อประชาสัมพันธ์สินค้า, ดูแลรักษาสินค้า, ช่วยยืดอายุในการเก็บรักษาสินค้า ซึ่งสอดคล้องกับ อาริรัตน์ การุณสถิตย์ชัย (<http://www.ryt9.com/s/tpd/844181>) ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องโลจิสติกส์ด้านการเกษตร ระบุว่า บรรจุภัณฑ์ที่ใช้บรรจุผลไม้ต้องมีความแข็งแรงเพื่อป้องกันความเสียหายจากการทับซ้อนหรือการกระแทก ระหว่างขนส่งไปถึงปลายทางเช่น กล่องบรรจุน้ำหนัก 10 กิโลกรัม สามารถทับซ้อนได้ 5 ชั้น กล่องบรรจุหนัก 5 กิโลกรัมสามารถทับซ้อนได้ 10 ชั้น หากมากกว่าที่กำหนดจะทำให้ผลผลิตเกษตรภายในเสียหายได้

วิธีการขนส่ง จากผลการวิจัยพบว่า จากผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรผู้ให้ข้อมูลเห็นว่าในด้านการขนส่งที่มีความสำคัญต่อกิจกรรมการกระจายผลิตภัณฑ์ โดยมีน้ำหนักการขนส่งของผลิตภัณฑ์ 1-3 ตัน ระยะเวลาในการขนส่งผลิตภัณฑ์ 1-3 ชั่วโมง มีค่าใช้จ่ายต่อเที่ยวในการขนส่งผลิตภัณฑ์ 500-1,000 บาท คนขับรถขนส่ง มีประสบการณ์ขับรถ น้อยกว่า 1 ปี มีใบอนุญาตขับขี่ ส่วนใหญ่ประเภทรถที่ใช้ในการขนส่งผลิตภัณฑ์ คือ รถกระบะ 4 ล้อ สอดคล้องกับ ต้นติกร พิชญ์พิบูล และเรื่องศักดิ์ แก้วธรรมชัย (2550 : 99) การศึกษาวิธีการที่เหมาะสมในการขนส่งแบบไป-กลับของการขนส่งสินค้า ระบุว่า การเลือกวิธีการขนส่งสินค้ามีปัจจัยสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ความจุขนาดของรถแต่ละคัน จำนวนของการจัดส่งสินค้า ปริมาตรสินค้าต่อการจัดส่งสินค้า ระยะทางในการเดินทางระหว่างหน่วยกระจายสินค้า

ด้านแรงงาน จากผลการวิจัยพบว่าจากผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรผู้ให้ข้อมูลเห็นว่าในด้านการแรงงานที่มีความสำคัญต่อกิจกรรมการกระจายผลิตภัณฑ์ เกษตรกรส่วนใหญ่ใช้แรงงานจำนวน 1-3 คน มีแรงงานประจำ จำนวน 1-3 คน และแรงงานชั่วคราว จำนวนอยู่ที่ 1-3 คน สอดคล้องกับ สุทธิ ชิวหากาญจน์ (2538 : 18) พบว่า แรงงานที่มีประสบการณ์มากหรือน้อยมีความพึงพอใจแตกต่างกันไปในด้านองค์ประกอบของงาน สอดคล้องกับผลงานของสักรันต์ วรินทร์ (2539 : 74) ที่ระบุว่า ควรคำนึงถึงเรื่องการฝึกอบรมเพื่อให้มีแรงงานประสบการณ์การทำสวนล้นี้มากขึ้น

5.5 ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. การวางแผนพยากรณ์ความต้องการ และกำหนดปริมาณผลผลิตลิ้นจี่ของอำเภออัมพวาในแต่ละปีให้มีปริมาณผลผลิตเพียงพอ และสามารถกระจายถึงผู้บริโภคได้อย่างทั่วถึง ด้วยระบบโลจิสติกส์มาสนับสนุนเพื่อสร้างมาตรฐานสินค้าเกษตรให้ดียิ่งขึ้น
2. การสร้างมาตรฐานสินค้าเกษตรทั้งระบบด้านการผลิตและในด้านการจัดการต่างๆ ตั้งแต่ โรงคัดบรรจุ GMP และ HACCP การต่อยอดผลผลิตด้วยการแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่า เช่น การทำลิ้นจี่ลอยแก้ว โยเกิร์ตลิ้นจี่ แยมลิ้นจี่ เป็นต้น
3. ปัญหาในปัจจุบัน คือ มีกลุ่มผู้แอบอ้างนำเอาผลผลิตลิ้นจี่ในพื้นที่อื่นมาวางจำหน่ายในพื้นที่ของจังหวัดสมุทรสงคราม โดยเฉพาะผลผลิตลิ้นจี่ที่นำมาจำหน่ายนั้นไม่มีคุณภาพ เกิดการทำลายชื่อเสียงของลิ้นจี่พันธุ์แท้ของอำเภออัมพวา
4. การรวบรวมกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกลิ้นจี่ในอำเภออัมพวา โดยให้หน่วยงานของภาครัฐเป็นตัวกลางในการขับเคลื่อนเรื่องการกำหนดราคากลางหรือราคาเป้าหมายและการเคลื่อนไหวด้านราคา รวมทั้งการออกไปรับรองคุณภาพและมาตรฐานผลผลิตลิ้นจี่ในอำเภออัมพวาเพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้บริโภค
5. การรณรงค์การปลูกลิ้นจี่สายพันธุ์แท้ของอำเภออัมพวา “ลิ้นจี่สามน้ำ” จากการลงพื้นที่วิจัย ผู้วิจัย พบว่า เกษตรกรบางรายตัดต้นลิ้นจี่สายพันธุ์แท้ทิ้ง เนื่องจากไม่มีผลผลิตลิ้นจี่ให้เก็บเกี่ยว ทางกลุ่มนักวิชาการเกษตรควรลงพื้นที่ในการประชาสัมพันธ์ โดยมุ่งเน้นการปลูกพืชแบบผสมผสานคือการปลูกพืชชนิดอื่นปะปน เพื่อจะได้มีผลผลิตผลเก็บเกี่ยวขายทั้งปี แต่ขณะเดียวกันก็ให้เกษตรกรช่วยกันอนุรักษ์ลิ้นจี่สายพันธุ์แท้ไว้คู่กับจังหวัดสมุทรสงครามไว้ด้วย

5.6 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. การศึกษาเส้นทางการส่งออกผลผลิตลิ้นจี่ของอำเภออัมพวาไปยังต่างประเทศ
2. ศึกษาการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในกระบวนการจัดทำใบรับรองคุณภาพและมาตรฐานผลผลิตลิ้นจี่อำเภออัมพวา
3. การมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการอนุรักษ์ลิ้นจี่สายพันธุ์แท้ของอำเภออัมพวา